

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
BANJALUKA
Broj: 15 0 U 003844 19 Uvp
Banjaluka, 20. maja 2021. godine

Vrhovni sud Republike Srpske, u vijeću sastavljenom od sudija: Edine Čupeljić, predsjednika vijeća, Merside Bjelobrk i Smiljane Mrše, članova vijeća, uz učešće zapisničara Nataše Božić, u upravnom sporu po tužbi tužiteljice J. G. rođ. Č. iz N., mldb. M. G. i mldb. O. G., koje zastupa majka J. G., a sve ih zastupa punomoćnik B. S., advokat iz P., upisan u Upisnik „B“ Advokatske komore R. S., uz mentorstvo J. Č., advokata iz T., protiv rješenja tuženog Ministarstva ..., broj: 11/05-544-635-3/16 od 20. februara 2018. godine, u predmetu uređivanja načina održavanja ličnih odnosa s malodobnom djecom, odlučujući o zahtjevu tužiteljice za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda u Trebinju, broj: 15 0 U 003844 18 U od 28. septembra 2018. godine, u sjednici vijeća održanoj 20. maja 2021. godine, donosi

P R E S U D U

Zahtjev se odbija.

Odbija se zahtjev tužiteljice za naknadu troškova spora za sastavljanje zahtjeva.

O b r a z l o ž e n j e

Pobijanom presudom se odbija tužba protiv uvodno označenog akta tuženog, te odbija zahtjev tužiteljice za naknadu troškova spora. Osporenim aktom se poništava rješenje JU Centar ... N., broj: 05-544-3/12 od 07. jula 2017. godine i predmet vraća na ponovno odlučivanje, te odbija zahtjev tužiteljice za naknadu troškova za sastavljanje žalbe. Prvostepenim rješenjem se određuje da će se ocu S. G. iz G. (zainteresovano lice), održavanje ličnih odnosa s mldb. M. G., rođenom 15. jula 2004. godine i mldb. O. G., rođenim 04. decembra 2008. godine, koji su povjereni na zaštitu i vaspitanje majci J. G., odrediti nakon individualnog, a zatim grupnog rada s roditeljima i djecom od strane stručnih radnika Centra, kako bi se otklonili svi nepoželjni faktori udaljenosti i nekontaktiranja, da će se način održavanja ličnih odnosa oca s djecom nakon ostvarenih preduslova odrediti dopunskim rješenjem, te se stavlja van snage rješenje JU Centar ... N., broj: 05-544-3/12 od 18. novembra 2016. godine.

Odbijanje tužbe sud obrazlaže stavom da je osporeni akt pravilan i na zakonu zasnovan, jer prvostepenim rješenjem nije riješena upravna stvar, što je obaveza upravnog organa po članu 190. Zakona o opštem upravnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske”, broj: 13/02, 87/07 i 50/10, u daljem tekstu: ZOUP), koji propisuje da na osnovu odlučnih činjenica utvrđenih u postupku, organ nadležan za rješavanje donosi rješenje u upravnoj stvari koja je predmet postupka, te članu 93. Porodičnog zakona („Službeni glasnik Republike Srpske”, broj: 54/02, 41/08, 63/14), koji reguliše pitanje načina održavanja ličnih odnosa roditelja s djetetom.

Ispravan je stav tuženog u osporenom aktu da je prvostepeni organ nezakonito odlučio kada je odložio regulisanje ličnih odnosa djece s ocem. S obzirom da odlučivanje kao u prvostepenom rješenju nije u skladu sa zakonom, nema osnova za poništenje akta iz člana 10. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske”, broj: 109/05 i 63/11, u daljem tekstu: ZUS), pa tužbu odbija kao neosnovanu i održava na snazi osporeni akt.

Blagovremenim zahtjevom za vanredno preispitivanje presude tužiteljica osporava njenu zakonitost, u skladu sa članom 35. stav 2. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske”, broj: 109/05 i 63/11, u daljem tekstu: ZUS). Ističe da je osporeni akt donesen uz povredu pravila postupka, na štetu tužiteljice i njene djece, te da je zasnovan na pogrešnoj primjeni materijalnog prava. Tužiteljica je u tužbi ukazala da je organ bio dužan, u skladu sa članovima 106. i 107. stav 2. Porodičnog zakona, kojim je regulisano pitanje oduzimanja roditeljskog prava i dužnosti, protiv zainteresovanog lica pokrenuti postupak za oduzimanje roditeljskog prava, jer je pravosnažno osuđen presudom Osnovnog suda Trebinju, broj: 95 0 K 042832 16 K od 15. decembra 2016. godine, zbog neplaćanja alimentacije. Nije platio nijedan alimentacioni iznos i duguje 15.000 KM za dvoje djece. Da bi izbjegao obavezu plaćanja alimentacije, da je napustio posao vozača u firmi K. u B., te da vrši fizičko i psihičko nasilje nad tužiteljicom. Kod tuženog se vode dva upravna postupka vezana za održavanje ličnih odnosa djece s ocem, pa je trebalo ukinuti osporeni akt i naložiti tuženom da jedan zahtjev odbaci. Predlaže da se zahtjev uvaži, presuda ukine i predmet vrati na ponovno odlučivanje, a tuženi obaveže da joj nadoknadi troškove spora.

U odgovoru na zahtjev tuženi ostaje kod navoda iz obrazloženja osporenog akta, te predlaže da se zahtjev odbije.

Zainteresovano lice nije dalo odgovor na zahtjev za vanredno preispitivanje presude.

Razmotrivši zahtjev, odgovor na zahtjev, pobijanu presudu i ostale priloge u spisima predmeta, na osnovu člana 39. ZUS, ovaj sud odlučuje kao u izreci iz sljedećih razloga:

Iz stanja spisa proizlazi da je u ovoj stvari više puta odlučivano od strane nadležnih organa i suda. Prvostepenim rješenjem, u izvršenju rješenja tuženog od 03. maja 2017. godine, određuje se da će se zainteresovanom licu održavanje ličnih odnosa s mladb. M. i mladb. O., koji su povjereni na zaštitu i vaspitanje majci J. G., odrediti nakon individualnog, a zatim grupnog rada s roditeljima i djecom od strane stručnih radnika Centra, kako bi se otklonili svi nepoželjni faktori udaljenosti i nekontaktiranja, da će se način održavanja ličnih odnosa oca s djecom, nakon ostvarenih preduslova, odrediti dopunskim rješenjem. Osporenim aktom se odbija žalba, uz obrazloženje da je rješenje doneseno uz povredu članova 197. ZOUP i 93. Porodičnog zakona, da postupak koji je prethodio donošenju rješenja nije pravilno proveden, rješenje ne sadrži ocjenu dokaza, da činjenično stanje nije potpuno i pravilno utvrđeno, te materijalno pravo pogrešno primijenjeno, što su osnovi za poništenje rješenja iz člana 227. ZOUP. Prilikom odlučivanja o održavanju ličnih odnosa djeteta s roditeljem, organ starateljstva procjenjuje da li će regulisati lične odnose na trajnoj osnovi (posjete, druženja, godišnji odmori), da li će lične odnose ograničiti ili zabraniti. Ograničenje ličnih odnosa roditelja i djece podrazumijeva redukovanje njihovih kontakata, tako da se posjete i druženja ostvaruju u kratkim vremenskim intervalima, u prisustvu drugog roditelja, stručnog radnika organa starateljstva, u prostorijama organa starateljstva, putem drugih sredstava komunikacije bez neposrednih susreta i slično. Zabrana održavanja ličnih odnosa se određuje u situacijama kad postoji visok stepen izvjesnosti da bi kontakt djeteta i roditelja predstavljao prijetnju za pravilan razvoj i odrastanje djeteta i on isključuje ne samo neposredne susrete djeteta i roditelja, nego i sve druge oblike komunikacije

između njih. Iz dispozitiva prvostepenog rješenja proizlazi da je nakon provedenih radnji u postupku i utvrđenog činjeničnog stanja, organ odložio regulisanje ličnog odnosa djece s ocem, što nije u skladu sa zakonom. U postupku je trebalo odlučiti o njihovim ličnim odnosima, u skladu sa članom 93. Porodičnog zakona, a ne taj odnos uslovljavati nastupanjem budućeg neizvjesnog događaja.

U skladu sa članom 196. stav 1. ZOUP, dispozitivom se rješava o predmetu postupka u cjelini i o svim zahtjevima stranaka o kojima u toku postupka nije riješeno.

Ako dijete ne živi u zajednici sa oba roditelja, roditelji će se sporazumjeti o načinu održavanja ličnih odnosa s djetetom (posjete i sl.). Ako do takvog sporazuma ne dođe, odluku o tome donosi organ starateljstva; u slučaju nastupanja promijenjenih okolnosti, organ starateljstva je ovlašćen donijeti novu odluku o ličnim odnosima; lični odnosi djece i roditelja se mogu ograničiti ili zabraniti, samo ako je to u interesu djece, što je propisano u članu 93. Porodičnog zakona.

S obzirom da prvostepenim rješenjem nije riješena upravna stvar, a da se u predmetu uređivanja načina održavanja ličnih odnosa s malodobnom djecom, rješavanje stvari ne može odlagati, nije bilo uslova propisanih zakonom da se odredi da će se stvar riješiti dopunskim rješenjem kada se za to ispune uslovi, te lični odnos djece i oca uslovljava nastupanjem budućeg neizvjesnog događaja. Time je učinjena povreda pravila postupka iz člana 196. stav 1. ZOUP i pogrešno primijenjen član 93. Porodičnog zakona, što se u ponovnom postupku mora otkloniti, u skladu sa uputama iz osporenog akta. Prema stanju spisa organ je to i učinio, jer je u izvršenju osporenog akta donio rješenje broj: 05-544-3/12 od 05. aprila 2018. godine, kojim je zainteresovanom licu odobrio održavanje ličnih odnosa s djecom, kao u dispozitivu tog rješenja.

Slijedom prednjeg, ovaj sud nalazi da navodima zahtjeva nije dovedena u sumnju zakonitost pobijane presude, te njenim donošenjem nije ostvaren nijedan razlog iz člana 35. stav 2. ZUS, zbog čega se zahtjev odbija, na osnovu člana 40. stav 1. istog zakona.

Odluka o troškovima postupka iz stava 2. izreke ove presude, zasniva se na članu 49a. stav 1. ZUS, u vezi sa članom 397. stav 1. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske”, broj: 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13), koji se u upravnom sporu primjenjuje na osnovu člana 48. ZUS. Zahtjev za vanredno preispitivanje presude se odbija, zbog čega tužiteljica nema pravo na naknadu troškova spora.

Zapisničar
Nataša Božić

Predsjednik vijeća
Edina Čupeljić

Tačnost otpavka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Ačić